

Collectienota 2021-2023

Aangepast Lezen

KB } nationale
bibliotheek

Colofon

Uitgever:
KB Nationale Bibliotheek, 2021

Redactie:
Irmgard Reijntjes
Vera Schoneveld
Bibliotheekservice Passend Lezen

Met dank aan:
Marja Geervers
KB

© KB, Den Haag.

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inleiding	4
1 Aangepast Lezen	7
1.1 Gebruikersgroep	7
2 Collectievorming	9
2.1 Leesvormen	10
2.2 Selectiecriteria	13
2.3 Maatwerk	16
2.4 Internationaal	16
3 Collectiebeheer	18
3.1 Onderhoud van de collectie	18
3.2 Opnieuw inlezen	19
3.3 Vindbaarheid van de collectie	19
3.4 Distributiekkanalen voor de collectie	22
4 Bronnen	23

Voorwoord

Deze collectienota 2021-2023 is geheel herzien.

De tekst is aangepast op basis van de (beleids)informatie die is verschenen in de afgelopen twee jaar. Ook zijn de deeladviezen van de Lezersraad uit 2017 nog een keer tegen het licht gehouden en, waar relevant, meegenomen. Een aantal adviezen is in de afgelopen jaren verwerkt in de jaarplannen en in deze nieuwe collectienota.

Zoals vermeld in de brief van de KB van 22 februari 2018 aan de Lezersraad hebben niet alle deeladviezen te maken met het collectioneren.

Bibliotheekservice Passend Lezen (BPL) gaat bij de segmentering van klanten niet uit van de leesbeperking, maar van de behoefte van de klant in combinatie met de selectiecriteria. Het aanbieden van de beschikbare leesvormen is wel gerelateerd aan de leesbeperking. De klant wordt ook veelvuldig betrokken bij het collectioneringsproces. Via de nieuwsbrieven, de website en Tussen de Regels wordt klanten gevraagd mee te denken en suggesties aan te dragen. In deze nieuwsdragers wordt ook de collectie gepromoot.

Om de klanten beter op de hoogte te brengen van nieuw uitgekomen titels, is Boekenblad tot stand gekomen. Dit bleek een schot in de roos en wordt zeer gewaardeerd door de klanten. Dit staat echter buiten het collectioneringsproces, het geeft klanten wel meer mogelijkheden om suggesties te doen.

Vanaf jaarplan 2018 geeft BPL ook concreet aan welke acties er worden uitgevoerd om zoeken en vinden te verbeteren. Tevens is de laatste jaren hard gewerkt aan het promoten van de collectie. De diverse suggesties van de Lezersraad (LR) zijn opgepakt en terug te vinden in de jaarplannen. Sommige suggesties zijn technisch nog niet haalbaar.

Internationaal is ook veel gebeurd. In 2021 kunnen de klanten van BPL gebruik gaan maken van de toegevoegde audiotitels van Luisterpunt.

Accessible Books Consortium (ABC) is een publiek-private samenwerking geleid door de World Intellectual Property Organization (WIPO). Doel is om het wereldwijde aanbod van onder leeshandicap-exceptie gemaakte toegankelijke boeken - denk aan braille, audio, e-tekst, grootletter - te vergroten en deze beschikbaar te stellen aan mensen met een leesbeperking. Deze dienst komt in de loop van 2021 ook beschikbaar voor de klanten van BPL. Daarmee krijgen klanten toegang tot o.a. Engels- Frans-, Duits- en Spaanstalige boeken. Een uitgebreid hoofdstuk is hieraan gewijd.

De saneringsnota, zoals vermeld in de vorige collectienota, is verwijderd. Daarvoor in de plaats is de paragraaf 'Onderhoud van de collectie' gekomen met de selectiecriteria voor boeken, op basis waarvan deze uit de collectie gehaald worden. Titels die niet meer binnen de kwaliteitsnormen van BPL vallen, worden opgenomen in het Archief. Kranten en tijdschriften worden gewogen op basis van vraag en gebruik.

Inleiding

Dit collectiebeleid (2021-2023) is opgesteld door Bibliotheekservice Passend Lezen in opdracht van de KB Nationale Bibliotheek (KB) en sluit aan bij het huidige Beleidskader Aangepast Lezen. De vorige Collectienota Aangepast Lezen dateert uit 2018.

De Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) is per 1 januari 2015 in werking getreden. De KB heeft vanuit de Wsob de taak gekregen om de bibliotheekvoorziening van noodzakelijk omgezette werken voor mensen met een leesbeperking in stand te houden. Voor de uitvoer en innovatie van de dienstverlening (front- en backoffice) onder regie van de KB, worden jaarlijks instellingssubsidies verleend aan de uitvoerende partijen en bibliotheken. De Wsob biedt een structurele, wettelijke basis voor het bibliotheekwerk voor mensen met een leesbeperking en verankert de bibliotheekvoorziening in het openbare bibliotheekwezen in Nederland.

De KB heeft vanuit de Wsob een regisserende verantwoordelijkheid en is ook verantwoordelijk voor het beheer van de landelijke digitale openbare bibliotheek. Dit biedt mogelijkheden om de collectievorming en ontsluiting voor diverse doelgroepen (nog) meer in samenhang te brengen en om deze specifieke doelgroep aan te sluiten bij nationale programma's voor leesbevordering en basisvaardigheden.

Sinds 14 juli 2016 geldt het VN-verdrag inzake rechten van personen met een handicap. Dit verdrag verplicht landen ertoe mensen met een handicap volwaardig te laten deelnemen aan de samenleving. Toegang tot informatie is een onderdeel hiervan. Het gedachtegoed van dit verdrag is verankerd in de Nederlandse wetgeving (Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte). Het Verdrag van Marrakesh (Marrakesh Treaty)¹ geeft een kader voor grensoverschrijdende uitwisseling van werken in toegankelijke vorm die op grond van beperkingen van of uitzonderingen op het auteursrecht worden vervaardigd. Zie ook paragraaf 2.4.

Drie organisaties verzorgen de uitvoering van Aangepast Lezen. Bibliotheekservice Passend Lezen (BPL) is de facto de bibliotheek voor mensen met een leesbeperking. Zij verzorgt het klantencontact, de selectie van titels voor de collectie en de toegankelijkheid van deze collectie via haar website en catalogi en het beheer van het bibliotheekstelsel. Dedicon en CBB dragen zorg voor de vervaardiging en distributie van het aangepaste materiaal, te weten de gesproken boeken, kranten en tijdschriften, braille, grote lettertijdschriften, digitale data, reliëf en maatwerk. Daarnaast is Dedicon verantwoordelijk voor de opslag van de materialen, de kennisfunctie en onderzoek en is er een speciale verantwoordelijkheid voor innovatie.

De dienstverlening en het aanbod worden structureel doorontwikkeld. Voor de collectie betekent dit, dat er nieuwe leesvormen worden aangeboden zoals Voeljeboekje, elektronische boeken en de samenleescollectie voor de jeugd.

¹ <https://www.consilium.europa.eu/nl/press/press-releases/2018/02/15/marrakesh-treaty-on-access-to-published-works-for-blind-and-visually-impaired-persons-council-authorises-ratification/>

De collectie is ook op meerdere manieren toegankelijk gemaakt, (elektronische) kranten en tijdschriften zijn beschikbaar via de Daisylezer app en andere streaming devices. Voor de jeugdcollectie is er nauw overleg met het speciaal onderwijs. Voor de collectie voor volwassenen wordt er meer ingespeeld op de vraag van de individuele gebruiker door persoonlijke aanvragen mogelijk te maken.

Het beleid voor Aangepast Lezen en dus ook dit collectiebeleid sluit aan bij deze veranderingen. In het nu geldende KB Beleidskader Aangepast Lezen 2019-2022 zijn visie en doelstellingen voor Aangepast Lezen als volgt geformuleerd:

Visie²

Vanuit de kracht van het geschreven woord als netwerkorganisatie bijdragen aan een slimmer, vaardiger en creatiever Nederland. Dat is de missie van de KB, de nationale bibliotheek van Nederland. De bibliotheekvoorziening Aangepast Lezen bevordert dit door iedereen met een leesbeperking in staat te stellen om te lezen en biedt op laagdrempelige en gebruiksvriendelijke wijze toegang tot literatuur en informatie.

Hiertoe wordt de bibliotheekvoorziening voor mensen met een leesbeperking, waarin boeken, kranten en tijdschriften in een aangepaste leesvorm (audiolezen, braillelezen, letterlezen, combilezen) worden aangeboden, onderhouden en verbeterd in nauwe samenspraak met de klant.

Daarnaast wordt binnen Aangepast Lezen samengewerkt met andere organisaties in en buiten het bibliotheekwezen om de participatie en zelfredzaamheid van mensen met een leesbeperking te vergroten. Op deze wijze dragen we eraan bij dat mensen met een leesbeperking volwaardig kunnen participeren in maatschappelijk en cultureel opzicht.

Toegankelijkheid van literatuur en informatie is nog steeds geen vanzelfsprekendheid. Wel groeit het aanbod dat vanaf de bron toegankelijk is en niet hoeft te worden omgezet naar toegankelijk format. Kanttekening daarbij is dat de platformen waarop deze informatie en literatuur wordt aangeboden veelal nog slecht toegankelijk zijn én dat moeilijk te herkennen is welke formats goed toegankelijk zijn. In de komende beleidsperiode handhaven we daarom de stelling dat de bibliotheekvoorziening Aangepast Lezen de centrale én enige toegang biedt tot een brede collectie van algemene werken voor mensen met een leesbeperking in Nederland. Wel werken we in netwerkverband aan de verbetering van toegankelijkheid vanaf de bron³ en volgen we vanzelfsprekend de ontwikkeling op dit gebied nauwlettend.

Maatschappelijke veranderingen als de steeds toenemende digitalisering van de informatievoorziening, de nadruk op zelfredzaamheid en participatie, het streven naar inclusiviteit, de groeiende beeldcultuur, etc. maken het noodzakelijk om de dienstverlening continu aan te passen.

² Beleidskader Aangepast Lezen 2019-2022, KB Nationale Bibliotheek

³ Door deel te nemen aan een overleg geïnitieerd door de belangenverenigingen voor mensen met een leesbeperking met als doel het stimuleren van toegankelijk publiceren. Deelnemers aan deze ronde tafel zijn: Oogvereniging, Vereniging Onbeperkt Lezen, Dedicon, KB Nationale Bibliotheek, Mediafederatie, VIVIS (samenwerkingsverband Visio en Bartiméus), Kennisnet en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. En door het mede realiseren van kennis en beleid op gebied van digitale toegankelijkheid bij de KB.

Tegelijkertijd is er aandacht voor stabiliteit in de dienstverlening. Innovatie mag de continuïteit van de dienstverlening niet in gevaar brengen. Het feit dat de dienstverlening de belangrijkste toegang tot lectuur is voor de doelgroep, maakt dat dit extra zwaar weegt.

Op basis van de visie zijn aansluitend op de maatschappelijke ontwikkelingen en functie van Aangepast Lezen in het bibliotheekstelsel de volgende doelstellingen bepaald voor de komende jaren:

1. Het verzorgen van een stabiele dienstverlening aan de doelgroep waarbij optimale toegang en toegankelijkheid worden nagestreefd
2. Het vergroten van het bereik, het gebruik en de collectie met aandacht voor alle leesvormen en extra focus op slechtziende ouderen en de jeugd met een visuele beperking
3. De verbinding met de dienstverlening van de openbare bibliotheek en de landelijke digitale openbare bibliotheek
4. Het werken aan innovatie en verbetering van diensten, producten en productie.

1 Aangepast Lezen

Ruim 1,1 miljoen Nederlanders kampen met een leesbeperking. Voor het merendeel bestaat deze groep uit blinden en slechtzienden (ca. 300.000) en uit dyslectici (ca. 630.000 Nederlanders)⁴. Met de inwerkingtreding van de Wsob heeft het bibliotheekwerk voor deze specifieke doelgroep een wettelijke en structurele basis gekregen⁵.

De collectietaak is operationeel belegd bij BPL. Binnen het beschikbare budget stelt BPL een actueel en pluriform titelaanbod samen van (vooral) boeken, kranten en tijdschriften. De collectie boeken, die jaarlijks groeit, bedroeg eind 2020 ca. 92.000 gesproken titels (inclusief een aparte bewaarplaats voor gesaneerde titels) en ca. 18.000 braille titels. Ruim 52.000 personen (November 2020) staan geregistreerd als gebruiker. Een klein deel maakt gebruik van de dienst Passend lezen via de openbare bibliotheek.

BPL heeft als doel het ontsluiten en beschikbaar stellen van informatie en media voor mensen met een leesbeperking, opdat zij op voet van gelijkheid met alle burgers van Nederland toegang hebben tot de wereld van kennis, cultuur en educatie.

Evenals de KB en de openbare bibliotheken werkt BPL hieraan vanuit de publieke waarden zoals geformuleerd in het UNESCO manifest over de openbare bibliotheek: authentiek, betrouwbaar, onafhankelijk, pluriform en toegankelijk en onderscheidt zich hiermee van andere aanbieders van informatie. De waarden zijn in de praktijk met elkaar verbonden en versterken elkaar. Deze waarden vinden hun oorsprong in het UNESCO manifest en zijn opgenomen in de 'bibliotheekwet', de Wsob.

Door te werken vanuit deze waarden is een onafhankelijk en pluriform aanbod aan de klant gewaarborgd. Het collectiebeleid is niet gekleurd door commerciële, politieke of andere motieven en komt tegelijkertijd tegemoet aan alle stromingen en groepen in de maatschappij waarbij zowel het actuele aanbod als het culturele erfgoed wordt aangeboden. De dienstverlening is betrouwbaar, wordt uitgevoerd vanuit professionele normen van het vak, waardoor goede vindbaarheid en toegankelijkheid van de collectie wordt gegarandeerd. De aangepaste werken zijn authentiek, 'zoals gepubliceerd door de uitgever', en beschikbaar in vrijwel elke gewenste leesvorm, voor zover het binnen dit collectiebeleid valt. De publieke waarden spelen daarmee een grote rol in het collectiebeleid en zijn continu van invloed op de invulling van de functie van de voorziening.

1.1 Gebruikersgroep

De dienstverlening van BPL richt zich op mensen bij wie het gewone lezen niet (meer) gaat. Naast mensen met een visuele beperking (blinden en slechtzienden) kunnen ook dyslectici en mensen met een cognitieve beperking of met een motorische beperking gebruik maken van de dienstverlening.

⁴ Marjolein Oomens, Een bredere blik. Onderzoek naar de omvang van de doelgroep voor aangepast lezen. Den Haag, 2011. Verwacht wordt dat de omvang van de groep zal toenemen als gevolg van de vergrijzing en groeiende leesproblemen bij jongeren.

⁵ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2014-470.html>

Gebruikers worden binnen het klantbestand van BPL nader gesegmenteerd op hun leesbeperking zodat zij optimale service en informatie kunnen krijgen.

Voor de definiëring van de doelgroep wordt aangesloten bij de omschrijving die is opgenomen in het verdrag van Marrakesh⁶. In artikel drie van dit verdrag is de doelgroep (beneficiary persons) beschreven als:

Persoon met een leesbeperking⁷ is een persoon

- die blind is;
- met een visuele beperking die niet zodanig kan worden verbeterd dat de persoon het gezichtsvermogen krijgt dat wezenlijk gelijkwaardig is aan dat van een persoon zonder een dergelijke beperking en waardoor de persoon niet in staat is in wezenlijk dezelfde mate als een persoon zonder een dergelijke beperking gedrukte werken te lezen;
- met een waarnemings- of andere leesbeperking waardoor de persoon niet in staat is in wezenlijk dezelfde mate als een persoon zonder een dergelijke beperking gedrukte werken te lezen; of
- die anderszins, ten gevolge van een fysieke beperking, niet in staat is een boek vast te houden of te hanteren, dan wel scherp te zien of zijn ogen te bewegen in een mate die gewoonlijk voor het lezen noodzakelijk wordt geacht;

Persoon met een visuele beperking⁸ is een persoon die blind of slechtziend is.

Omgezet werk⁹: een werk dat in een alternatieve vorm is omgezet waarmee dat werk voor een persoon met een leesbeperking toegankelijk wordt, onder meer om de toegang tot het werk voor die persoon even eenvoudig en gemakkelijk te maken als voor personen zonder leesbeperking.

⁶ Verdrag van Marrakesh tot bevordering van toegang tot gepubliceerde werken voor personen die blind zijn, visueel gehandicapt of anderszins een leeshandicap hebben. <https://www.eumonitor.nl/9353000/1/i9vvik7m1c3gyxp/vji858gebvz9/> / <https://verdragenbank.overheid.nl/Verdrag/Details/012881.html>

⁷ Zie artikel 15m onder a van de auteurswet

⁸ Zie informatie bij Bartimèus

⁹ Zie artikel 15m onder c van de auteurswet

2 Collectievorming

Vanuit de visie¹⁰ van Bibliotheekservice Passend Lezen en het Unescomanifest wordt de collectie zorgvuldig opgebouwd.

De collectie van Passend Lezen is te vergelijken met die van een grote openbare bibliotheek. Het betreft algemene lectuur – fictie, non-fictie, romans in vreemde talen (met name Frans-Duits-Engels), boeken in het Fries, hoorspelen, hoorcolleges, zowel voor jeugd als volwassenen en kranten en tijdschriften. De kerndoelgroep (mensen met een visuele beperking) is hierbij leidend, zowel voor de opbouw van de collectie en het aanbieden van de beschikbare leesvormen, als in gebruikersinbreng.

Het denken over collectievormingsbeleid is in de afgelopen jaren sterk veranderd. Van het idee om 'alles voor iedereen' aan te bieden is men afgestapt. Tegenwoordig is het collectievormings-beleid meer en meer op rationele grondslagen gestoeld, waarbij bovendien kwaliteitsverbetering wordt nagestreefd. De beschikbare middelen worden meer aangewend voor categorieën boeken waarnaar veel vraag bestaat en minder voor boeken waarvan het gebruik zeer laag is. Een en ander uiteraard met inachtneming van publieke waarden zoals benoemd in de inleiding.

Collectievorming is het beleidsmatig bijeenbrengen van boeken, kranten en tijdschriften die, met het oog op de taak van BPL, relevant zijn. Bij dit collectioneren, het selecteren van titels, ligt de focus op het opbouwen van een representatieve en evenwichtige collectie.

De collectievormers raadplegen een breed scala aan bronnen.

- Aanschafinformaties (ca. 17.000 recensies op jaarbasis die ook de Openbare Bibliotheken voor hun selectie gebruiken)
- Informatie van uitgevers, boekhandels en bibliotheken
- Berichtgeving over boeken via kranten, social media, tijdschriften, websites, radio en tv etc.
- Het internet voor bijvoorbeeld reviews. Het selecteren zal dan ook steeds meer digitaal plaatsvinden
- Klantprofielen
- Suggesties en aanvragen van klanten
- Kennis en kunde van medewerkers van BPL
- Via de sites van buitenlandse bibliotheken voor blinden en slechtzienden.

Met klantonderzoeken, via het Leespanel en telefonisch, zal jaarlijks gemonitord worden of de collectie aan de klantwensen voldoet.

¹⁰ Als lezen niet vanzelfsprekend is, is Passend Lezen de oplossing: een gewone bibliotheek met veel persoonlijke aandacht. We stellen de klant in staat om zelfstandig 24/7 toegankelijke bibliotheekdiensten te gebruiken in de gewenste passende leesvorm. Bibliotheekservice Passend Lezen maakt inclusiviteit waar.

2.1 Leesvormen

2.1.1 Boeken

Naast boeken in braille en in audio wordt een beperkt aantal boeken in een andere specifieke uitvoering aangeboden.

Voeljeboekjes (2-tot 8 jaar)

Dit zijn boekjes die speciaal ontwikkeld zijn om (groot)ouders met hun zeer slechtziende- of blinde kind samen te laten lezen. Al voelend en lezend ontdekken kleine kinderen de wereld. De korte teksten zijn in braille weergegeven. In de komende jaren zal deze collectie beperkt uitgebreid worden. Het uitbreiden van de collectie is sterk afhankelijk van wat er in het buitenland verschijnt, aangezien in Nederland nagenoeg geen VoeljeBoekjes worden gemaakt.

Braille-A

Een speciale collectie interlinieboeken voor de beginnende braillelezer, gericht op de jeugd. Boeken zonder hoofdletters, met een witregel tussen de regels tekst, weinig leestekens, enkelzijdig geprint en met een AVI-aanduiding voor de beginnende lezer. Sommige Braille-A boeken zijn voorzien van plaatjes in braille.

Het AVI-niveau is een aanduiding die de technische leesontwikkeling weergeeft. De collectie heeft 3 niveaus: AVI-start, na 1-3 maanden leesonderwijs, AVI M3, na 4-8 maanden leesonderwijs en AVI E3, na minimaal 9 maanden leesonderwijs. Voor volwassenen die het brailleschrift willen leren is ook een beperkt aantal makkelijk lezen titels opgenomen.

Jumboletter

Jeugd – Deze collectie boeken wordt aangeduid met Jumboletter. Het zijn boeken met extra grote letters, een lettergrootte van 24 en een grotere regelafstand dan gebruikelijk, in eerste instantie bedoeld voor (zeer) slechtziende kinderen. Gebleken is dat ook kinderen met dyslexie baat hebben met deze uitvoervorm. Het activeert het zelfstandig lezen. Er worden boeken in de verschillende leeftijdscategorieën A-B-C-D opgenomen.

Volwassenen – BPL leent géén grootletterboeken uit aan volwassenen. Deze worden vanuit de reguliere collecties in de Openbare Bibliotheken aangeboden.

Samenleescollectie

Dit is een uitgave bedoeld voor ouder en kind die samen willen lezen, maar waarvan of de ouder of het kind een visuele beperking heeft. Braille kan een belemmering zijn voor samenlezen. Dit kan worden opgelost door een samenlezen boekje, met een combinatie van zwartdruk en braille.

Hoorspelen

Deze collectie bevat actuele titels tot klassiekers uit de jaren vijftig en zestig en radiodocumentaires en omvat circa 1000 hoorspelen. Op basis van beschikbaarheid en productieverzoeken van klanten wordt deze collectie aangevuld.

Hoorcolleges

In de collectie van Passend Lezen zijn de Hoorcolleges van Home Academy opgenomen, te weten alle hoorcolleges, die zij uitgegeven hebben onder andere op het gebied van filosofie & religie, geschiedenis, kunst & cultuur, natuurwetenschappen, politiek & maatschappij, psychologie, medische wetenschappen en taal & letterkunde. Op basis van beschikbaarheid en productieverzoeken van klanten wordt deze collectie aangevuld.

Karaokelezen

Bij Karaokelezen krijgt de klant, in de meeste gevallen kinderen met dyslexie, op verschillende manieren ondersteuning bij het lezen. Die ondersteuning bestaat enerzijds uit een karaokebalkje dat meeloopt met de tekst, en anderzijds uit auditieve ondersteuning door een menselijke stem. Je kunt zien waar je op de bladzijde bent en het boek wordt voorgelezen. Ook is de snelheid en de lettergrootte aan te passen aan de eigen wensen.

De collectie is vooral geschikt voor leerlingen in het voortgezet onderwijs tussen de 12 en 19 jaar, die boeken voor hun literatuurlijst moeten lezen.

Elektronische boeken voor de jeugd

Dankzij financiële steun van de KB, het Bartiméus Fonds en Fonds XL is een startcollectie elektronische boeken opgenomen in de collectie van BPL, van bijna 500 titels. Deze elektronische (ePub) bestanden zijn alleen beschikbaar voor jeugdklanten met een visuele beperking en kunnen uitsluitend gelezen worden via de Easyreader-app. De klant kan de tekst van het boek, inclusief afbeeldingen, lezen in de daarvoor bestemde applicatie.

2.1.2 Kranten & Tijdschriften

Gesproken (audio-cd)

Enkele tijdschriften, geschikt voor kinderen of ouderen voor wie de navigatiestructuur van de daisy-rom lastig is.

Gesproken (daisy-rom + streaming)

Naast een zeer groot aantal weekselecties uit landelijke en regionale kranten wordt een breed scala aan verschillende tijdschriften aangeboden.

Grootletter

Bevatten een selectie aan artikelen uit een of meerdere gedrukte edities.

Elektronisch (EKT)

Een klant heeft na het inloggen via de website www.passendlezen.nl toegang tot alle kranten en tijdschriften die op deze manier aangeboden worden, te lezen met de XML-reader of de Online Player op de website. Ook is de EKT beschikbaar in de Daisylezerapp.

Braille

Veel tijdschriften in braille bevatten een selectie aan artikelen uit een of meerdere gedrukte edities.

2.1.3 Reliëfwerk

Het betreft hier kaarten of een thema die afgetast, bekeken en gelezen kunnen worden, waarbij de informatie niet alleen in braille maar ook in zwartdruk gepresenteerd wordt. Op deze manier kunnen blinden en slechtzienden, maar ook zienden (eventuele ondersteuning), deze kaarten of thema's en raadplegen/aftasten en interpreteren.

Classic kaarten

Een collectie van met name topografische kaarten en stadsplattegronden die in het verleden veelal handmatig ambachtelijk samengesteld is en waarvan de master-mallen ondergebracht zijn in een archief. De informatie op en bij deze kaarten is uitsluitend in braille. Inmiddels zijn een aantal uitgaven gesaneerd en door nieuwe kaarten vervangen. Kaarten in deze uitvoervorm kunnen, indien gewenst, nog steeds gemaakt worden.

Twin vision kaarten

Het idee achter de twin vision kaart is dat het gebruik driedelig moet zijn. Niet alleen de braille-lezende blinde, maar ook de niet braille-lezende blinde en slechtziende (felle kleuren) én de ziende moet de kaart kunnen raadplegen. De productie vindt plaats met hulp van de computer. Na het samenstellen van een kaart wordt deze digitaal verzonden naar printgigant OCE in Limburg. Dit bedrijf ontwikkelde de technologie waarbij er laagjes inkt op elkaar gedrukt worden en er zo een duurzame kaart in reliëf ontstaat. Zij maken de mastermal die vervolgens naar Dedicon gestuurd wordt. Met deze mal kan in hoog reliëf, vervaardigd van transparante kunststof, een afdruk gemaakt worden. Deze afdruk ligt over eenzelfde kaart, gedrukt in verschillende felle kleuren en die voorzien is van de tekst in grootletterdruk. Afhankelijk van het onderwerp is tekst, uitleg afkortingen/symbolen en/of een redactioneel artikel bijgevoegd in braille, grootletterdruk of op cd.

Swellpaper kaarten

Het maken van een swellpaper-kaart gebeurt met minder inspanning en is een stuk goedkoper. De uitvoervorm is vooral geschikt voor wat meer "vluchtig" gebruik. Een afbeelding kan op een speciaal soort papier gekopieerd worden. Omdat dit papier een soort van coating met chemicaliën bevat die op hitte reageren, kan het zwart geprinte deel van de afbeelding door verhitting, met behulp van een soort van oventje, licht "omhooggetrokken" worden. Het papier zwelt op en wordt voelbaar. Deze swell kaarten kunnen ook in kleur aangemaakt worden.

Tekeningenbanden

Sinds 2019 worden tekeningenbanden gemaakt. Een tekeningenband is een verzameling reliëftekeningen die op thema zijn gebundeld. Op de tekeningen wordt een onderwerp, gebouw of dier stap voor stap uitgetekend. Elke tekeningenband is aangevuld met audiobeschrijvingen van de verschillende tekeningen. Deze tekeningen, met aanvullende uitleg en beeldbeschrijving, geven meer begrip en inzicht in het onderwerp.

2.2 Selectiecriteria

2.2.1 Boeken

Representatief dient de collectie een afspiegeling te zijn van de boeken die worden uitgegeven en vallen binnen de selectiecriteria van BPL. De collectie is van goede kwaliteit en evenwichtig wanneer niet alleen heel populaire of makkelijke boeken, maar ook de meer literaire werken en informatieve boeken opgenomen worden. Dit geldt zowel voor de jeugd- als voor de volwassenencollectie. Een brede collectiesamenstelling, die voor elk wat wils biedt, afgestemd op de verschillende leeftijds categorieën en de vraag binnen het klantenbestand.

Selectiecriteria voor jeugd en volwassenen boeken:

- Sluit primair aan bij de vraag van de klant
- Het te verwachten gebruik (veelgevraagd, top 10 boek enz.)
- Belang van het onderwerp binnen de totale collectie (overlap)
- Productiequotum (evenwichtige verdeling over het jaar)
- Bij studie en vak: aansluitend op algemene lectuur (geen schoolboek)
- Actualiteit, pluriformiteit, representatief, authentiek
- Sluit aan bij de culturele diversiteit
- Titels van erkende uitgevers
- Titels die in het GGC worden aangeboden
- Titels met een ISBN
- Suggesties van individuele klanten

Extra criteria voor de jeugd:

- Populariteit (v.b. griezel, hoe overleef ik enz.)
- Bekroonde boeken (griffel)
- Zo min mogelijk graphic novels (boeken waarbij de illustraties bepalend zijn voor het volgen van het verhaal)

Er is ruimte voor boeken die veel gevraagd worden, maar ook voor boeken waar slechts een enkeling belangstelling voor heeft. Een klant met een leesbeperking heeft niet altijd een uitweg naar een boekwinkel of openbare bibliotheek.

Hoe meer selectiecriteria, hoe groter de kans is dat materialen worden uitgesloten. Het moet mogelijk blijven een boek met een slechte recensie dat toch een bestseller is, op te nemen. Algemene kennis van de collectioneurs is ook een belangrijke factor. De behoeften en het leengedrag van de klanten (uitleencijfers en leeftijd, zowel voor fictie als non-fictie) worden gemonitord, via managementinformatie en klantonderzoeken, en wordt gebruikt voor kwantitatieve analyses.

De collectie wordt ook steeds meer samengesteld in samenspraak met de gebruiker. Het aantal titels dat op jaarbasis als suggestie door de klant opgegeven wordt, is in de loop der jaren aanzienlijk

toegenomen. De ca. 1.300 titelsuggesties worden bij de selectie meegenomen. Er moeten echter keuzes gemaakt worden en ongeveer 60% kan gehonoreerd worden voor de audiocollectie. Deze keuzes zijn enerzijds op basis van de selectiecriteria en anderzijds op basis van de financiële mogelijkheden.

Sinds een aantal jaren wordt met name de braillelezer nauw betrokken bij de selectie. Nagenoeg elke braillesuggestie wordt gehonoreerd. Redenen om een braillesuggestie niet op te nemen in de collectie kunnen zijn dat het zwartdruk niet (meer) beschikbaar is of omdat het boek niet om te zetten is naar een brailleboek, zonder veel handwerk.

Omdat gestreefd wordt naar een evenwichtige toedeling van boeken voor productie en als suggestie over het gehele jaar heen, is het ook van belang de selectie van boeken goed over het jaar heen te spreiden.

2.2.2 Kranten & Tijdschriften

Het aanschaffen en saneren van kranten en tijdschriften gebeurt op basis van vraag en aanbod op de mediamarkt en klantwensen.

Het collectiebeleid van kranten en tijdschriften is er op gericht een afspiegeling te zijn van het aanbod op de gedrukte markt. De collectie omvat:

- Opiniebladen
- General-interestbladen
- Special-interestbladen
- Vakbladen
- Jeugdbladen
- Doelgroepbladen
- Redactiebladen voor de jeugd
- Redactiebladen voor volwassenen
- Specials
- Verenigingsdrukwerk

Passend Lezen biedt bijna alle landelijke en regionale kranten in gesproken vorm aan. Daarnaast wordt binnen 20 verschillende rubrieken een gevarieerd aanbod aan tijdschriften in verschillende leesvormen aangeboden, gebaseerd op de selectiecriteria.

De selectiecriteria om een afgewogen pluriforme collectie samen te stellen, op de doelgroepbladen¹¹ na, zijn:

- Een afspiegeling van de huidige mediamarkt
- Kioskbeleid, op basis van losse nummers
- Een zo breed mogelijk scala aan inhoudelijke onderwerpen(pluriform)
- De selectie van de media is voor een brede doelgroep
- Extra aandacht voor media voor de leeftijdscategorie 60+

Ledenbladen (bijv. De Consumentenbond) of bedrijven (bijv. ANWB) worden niet opgenomen in de collectie van Passend Lezen. Deze opdrachten worden door de producent (Dedicon) uitgevoerd tegen een dekkend tarief. Dedicon voert een actief beleid om deze periodieken (en eenmalige uitgaven) in aangepaste vormen te kunnen omzetten¹².

In overleg en binnen het budget Maatwerk (hoofdstuk 2.3) zijn er mogelijkheden om ook incidenteel identiteitsgebonden tijdschriftenedities te produceren.

2.2.3 Jeugdtijdschriften

De collectie jeugdtijdschriften kan, op basis van aanbod voor de jeugd en behoefte van de jeugd per jaar wijzigen. De tijdschriften worden geleverd in een leesvorm die bij de jeugdklant past. Ook Visio en Bartiméus (ambulante begeleiding) zullen hierbij betrokken worden, vanwege het contact met de jeugd en kennis van de behoefte van de jeugd.

De uiteindelijke beslissing wordt genomen nadat de klant om input is gevraagd. Deze input zal worden vergeleken met vraag van Visio/Bartiméus en verkoopcijfers. Daarna worden proefnummers geproduceerd en beoordeeld.

2.2.4 Reliëfwerk

In principe acteert BPL op verzoeken van de klant. Wil de klant een topografische kaart, een kaart van zijn directe woonomgeving of een kaart van de verdieping in het gebouw waar hij werkt, dan wordt die gemaakt. Een belangrijk criterium is dat een kaart heel direct bij de behoefte van een klant moet aansluiten en dat de klant lid is van BPL. Zijn er bij de productie zaken die niet duidelijk zijn dan wordt altijd met de aanvrager overlegd en afgestemd hoe informatie weergegeven moeten worden. Met ook voor deze specifieke collectie de actualiteit, de representativiteit en de pluriformiteit voor ogen, tracht BPL in samenwerking met Dedicon te anticiperen op belangrijke maatschappelijke gebeurtenissen. Aanvragen worden door BPL ook op gebruik beoordeeld.

De totale collectie reliëfkaarten (behalve de persoonlijke kaarten zoals waar aangegeven is waar de betreffende aanvrager woont) is via de website van Passend Lezen toegankelijk gemaakt. Daar zijn

¹¹ Doelgroepbladen: worden speciaal geproduceerd door een redactie, in de meeste gevallen ondersteund door freelancers die tot dezelfde doelgroep behoren, bijvoorbeeld Moet je Horen

¹² De titels die via deze dienst, genaamd Grenzeloos Lezen, worden omgezet zijn vindbaar via de catalogus van De Leesbutler

via diverse zoekingen de kaarten te vinden. Met een bestelknop kunnen gebruikers, die bij BPL als klant geregistreerd zijn en recht hebben op de reliëfkaarten, kaarten bestellen.

2.3 Maatwerk

Maatwerk, ook wel consumentenwerk genoemd, is een gratis dienstverlening voor klanten van BPL om privédocumentatie in zwartdruk om te laten zetten in braille, in gesproken vorm, in grootletterdruk of in digitale vorm.

Aan het indienen van een verzoek zijn de volgende voorwaarden gekoppeld:

- Aanvrager moet als klant bij BPL geregistreerd staan
- De aanvrager moet zelf in zwartdruk of digitaal het om te zetten materiaal aanleveren en aangeven of dat retour moet
- De aanvrager moet de gewenste uitvoervorm aangeven: leesvorm braille, audio, grootletter of digitaal
- Geen seriële werken

Voor het omzetten van teksten zijn uitgesloten:

- Derdenwerk. Dit zijn opdrachten vanuit organisaties. Deze worden als commercieel beschouwd en daarvoor wordt een offerte aangeleverd
- Teksten ten behoeve van Studie & Vak. Aanvragen worden doorgestuurd naar Dedicon
- Teksten die een bewerking moeten ondergaan
- Volledige boekwerken. In een enkel geval is de aanvrager bereid de kosten voor het omzetten van een boek zélf te betalen.

BPL beschikt niet over eigen productiefaciliteiten. Vandaar dat deze taak aan een van de eerder genoemde producenten toegekend is. Het jaarlijkse budget voor maatwerk, gebonden aan een maximaal bedrag, wordt vanuit de KB jaarlijks toegekend aan de CBB. Zowel BPL als ook de CBB monitoren alle aanvragen.

2.4 Internationaal

2.4.1 Luisterpunt

De collega-instelling in Brussel, genaamd Luisterpunt, laat ook boeken in braille en audio in de Nederlandse taal produceren. Al vele jaren wordt op verschillende terreinen samengewerkt. Een van de onderdelen is het uitruilen van titels. Op deze manier is het mogelijk, tegen relatief lage kosten, extra boeken aan beide collecties toe te voegen. Ook worden titels niet dubbel voorgelezen. In 2014 is de digitale braillecollectie van BPL en van Luisterpunt samengevoegd. De samenvoeging van de audiocollectie is begin 2021 afgerond.

2.4.2 ABC

Het Accessible Books Consortium (ABC) is een publiek-private samenwerking geleid door de World Intellectual Property Organization (WIPO). Deelnemers zijn organisaties die mensen met een leesbeperking vertegenwoordigen, zoals de World Blind Union (WBU); bibliotheken voor mensen met een visuele beperking, standaardisatie organisaties, organisaties die auteurs en uitgevers vertegenwoordigen en collectieve beheersorganisaties. Doel is om het wereldwijde aanbod van onder leeshandicap-exceptie gemaakt toegankelijke boeken - denk aan braille, audio, e-tekst, grootletter – te vergroten en deze beschikbaar te stellen aan mensen met een leesbeperking. ABC's Global Bookservice is een platform waarop aangesloten partijen dit soort boeken over landsgrenzen heen kunnen vinden en uitwisselen.

2.4.3 De Global Book Service (GBS) in Nederland

Dedicon en Bibliotheekservice Passend Lezen (BPL) zijn beide partner van ABC en actief in de GBS. Er zijn momenteel 71 deelnemende bibliotheken (AE) waarvan 54 hun catalogus beschikbaar hebben gesteld voor de GBS. Deelnemende partijen moeten daarvoor een overeenkomst sluiten met WIPO¹³ en een Toegelaten Entiteit (AE) zijn in de zin van het Marrakesh Verdrag (MAT). Sommige landen hebben Marrakesh geïmplementeerd, andere niet. WIPO copyright office houdt dit nauwgezet bij en de systematiek voor deelname aan de GBS is voor beide soorten landen anders; landen die Marrakesh geïmplementeerd hebben, kunnen via dit platform zonder toestemming van de rechthebbenden boeken bij elkaar bestellen. Is een van beide landen niet aangesloten bij het Marrakesh Verdrag dan is eerst toestemming van de rechthebbenden nodig.

In de door ABC opgezette database van toegankelijke boeken zijn nu meer 650.000 titels zichtbaar, waaronder 61.000 afkomstig uit Nederland. Er zijn via dit platform momenteel 225 buitenlandse titels aan de collectie van BPL toegevoegd. In 2021 lanceert ABC de zogenaamde Global Book Portal, waardoor ingeschreven eindgebruikers (lees de klanten van BPL) ook zelf de GBS catalogus kunnen benaderen en direct het boek van hun keuze kunnen downloaden. Dedicon en BPL zijn uitgenodigd om aan deze portal mee te doen.

BPL kan bepalen of (veel gedownload) boeken worden opgenomen in de eigen collectie.

¹³ AE agreement with WIPO that sets out the terms and conditions for becoming a member of the ABC Global Book service. Op verzoek opvraagbaar

3 Collectiebeheer

Collectiebeheer betreft naast het onderhouden en bruikbaar houden van de collectie ook het vindbaar maken van de collectie. Om de klant zo goed mogelijk te bereiken wordt de collectie via meerdere kanalen beschikbaar gesteld en op verschillende manieren gepresenteerd aan de klant. Ook wordt het zoeken binnen de collectie zo makkelijk mogelijk gemaakt. Dit sluit aan bij de prioriteit van de KB “de klant vindt eenvoudig wat de bibliotheek te bieden heeft, waar de klant ook zoekt”. Voor de digitale bibliotheek wordt onderzocht hoe er kan worden toegewerkt werken naar de andere klantprioriteit van de KB: “de klant ervaart één bibliotheek, bij welk loket de klant ook aanklopt”.

3.1 Onderhoud van de collectie

Het in standhouden van een collectie vraagt ook om onderhoud in de vorm van saneren. Vanwege de bijzondere leesvorm zal, wanneer materialen niet meer geschikt zijn altijd een zorgvuldige afweging worden gemaakt voordat gesaneerd wordt. Het saneren geschiedt op basis van de gebruikswaarde voor de doelgroep, nader te bepalen aan de hand van actualiteit, kwaliteit, volledigheid en gebruiksfrequentie. Omdat de titels fysiek niet “in de weg stonden” is er in de afgelopen 15 jaar heel beperkt gesaneerd. Veelal werd slechts gesaneerd op basis van het aangeven van de klant dat een boek kwalitatief niet in orde was.

Klanten van Passend Lezen kunnen vaak niet meer terecht bij andere aanbieders. Het uit de collectie halen van een titel is dan ook een uiterst zorgvuldig proces. BPL wil graag een actuele “frisse” collectie aanbieden. De gesaneerde titels zullen niet verwijderd of vernietigd worden. Gebruikers kunnen de gesaneerde titels via een speciale omgeving op de website bekijken en alsnog bestellen, middels de aparte archiefomgeving in de catalogus.

Saneringscriteria boeken:

- Titels die, afgezet tegen de kwaliteitseisen¹⁴, artistiek en/of technisch onder de maat zijn
- Titels die qua inhoud verouderd zijn en die inmiddels vervangen zijn door alternatieven
- Titels uit series die niet (meer) volledig zijn of niet meer volledig te maken zijn
- Titels waar nog steeds vraag naar is, die beter vervangen kunnen worden door een toekomstbestendige drager, zogenaamde overleesboeken, zie ook hoofdstuk 3.2.

Saneringscriteria kranten en tijdschriften:

Het saneren gebeurt op basis van een ondergrens in gebruik. De maatschappelijke dienstverlening moet de behoefte van het individu overstijgen, De ondergrens wordt dan ook niet bepaald op inhoud maar op de vraag ernaar. Volgens een vastgestelde formule wordt bepaald of een krant of tijdschrift nog in de collectie kan blijven of wellicht vervangen moet worden door een andere titel.

¹⁴ Kwaliteitseisen zoals benoemd in de certificeringsnormen 2017

3.2 Opnieuw inlezen

Binnen het collectioneren zal ook ruimte zijn om titels opnieuw te laten inspreken. Veelgelezen (oudere) titels die aan kwaliteit erg hebben ingeboet zijn hier een voorbeeld van. Wel zullen deze titels aan bepaalde criteria moeten voldoen:

- Bij het uitkomen van een nieuw deel in een serie, ook voorgaande delen opnieuw inspreken, indien de voorgaande delen geproduceerd zijn in het cassette tijdperk of kwalitatief niet in orde zijn
- Bij meerdere klachten/opmerkingen van klanten, bijvoorbeeld door het ontbreken van cassettes, en titels zijn nog steeds actueel (denk bijvoorbeeld aan jeugd- en/of literaire klassiekers)
- Bij een actueel onderwerp en een titel die hier perfect bij past, maar kwalitatief niet optimaal is.

3.3 Vindbaarheid van de collectie

Een andere taak van elke bibliotheek is het vindbaar maken van haar collectie(s). Dat begint met het zo breed mogelijk “plaatsen” van een boek in de collectie. Enerzijds is er de zorg voor en het toezicht op een heldere inhoudelijke beschrijving van het boek en anderzijds via het (extra) toekennen van allerlei genres en/of dubbelplaatsingen zodat daarmee het boek breed onder de aandacht kan worden gebracht. BPL volgt de manier van presenteren en ontsluiten van de openbare bibliotheken.

3.3.1 Fictie

De romans worden via genres gekenmerkt. Opdat titels op verschillende plaatsen terug te vinden zijn, worden aan veel boeken meerdere genres toegekend. In totaal wordt gebruik gemaakt van 52 genre aanduidingen. Dat geldt ook voor de romans in vreemde talen en de leesboeken voor de jeugd.

Voor de boeken voor de jeugd geldt een indeling op leeftijd. Er is een vijftal categorieën:

- AK- leeftijd 0-6 jaar
- A – leeftijd 6-9 jaar
- B – leeftijd 9-12 jaar
- C – leeftijd 12-15 jaar
- D – leeftijd 15 jaar en ouder

3.3.2 Non-fictie

De collectie informatieve boeken, jeugd en volwassenen, wordt geclassificeerd volgens het SISO. Bij de openbare bibliotheken is deze indeling van groot belang voor het bepalen van de plaats van het boek in de kast. Bij Passend Lezen is deze van belang voor het bepalen van de plaats in de catalogus en bijvoorbeeld de rubriek in de aanwinstenlijst. De totale collectie informatieve boeken is in meerdere verschillende rubrieken ondergebracht.

3.3.3 Studie- & Vak collectie

BPL kan een aantal titels dat door Dedicon voor de collectie Studie & Vak geproduceerd is, ook in haar collectie opnemen. Dit zijn (semi) wetenschappelijk titels die passen binnen de selectiecriteria. Elk kwartaal ontvangt BPL een overzicht met titels die het voorgaande kwartaal uit productie zijn gekomen bij Dedicon. Deze overzichten worden aan de klant aangeboden, waaruit ze een keuze kunnen maken en het verzoek tot opname in de collectie door kunnen geven aan BPL. De klant kan ook rechtstreeks een keuze maken uit de Studie & Vak collectie van Dedicon en deze titelsuggestie doorgeven.

3.3.4 Brailleboeken

De collectie brailleboeken voor de volwassenen en jeugd wordt ontsloten via:

- De website van BPL, www.passendlezen.nl
- Superboek, als onderdeel van de website [passendlezen.nl](http://www.passendlezen.nl) speciaal voor de jeugd, waar heel gericht op leeftijdscategorieën kunt zoeken en vinden
- Een aanwinstenlijst per half jaar, gesplitst in drie delen (aanwas romans volwassenen, informatieve boeken volwassenen, jeugdboeken) die te raadplegen/downloaden is vanaf de website en die in braille besteld kan worden
- Het nieuwsbulletin Tussen de Regels, een kwartaaluitgave, met een bestellijst voor jeugd en volwassenen
- De digitale nieuwsberichten (tweewekelijkse mailing)
- Social media

3.3.5 Audioboeken, hoorspelen, hoorcolleges (Streaming, Daisy)

De collectie audioboeken voor de volwassenen en jeugd wordt ontsloten via:

- De website van BPL, www.passendlezen.nl
- Superboek, als onderdeel van de website [passendlezen.nl](http://www.passendlezen.nl) speciaal voor de jeugd, waar heel gericht op leeftijdscategorieën kunt zoeken en vinden
- Een aanwinstenlijst per half jaar in zwartdruk, een uitgave die is ingedeeld in categorieën (aanwas romans volwassenen, informatieve boeken volwassenen, jeugdboeken) die te raadplegen/downloaden is vanaf de website en die in grootletter besteld kan worden
- Het nieuwsbulletin Tussen de Regels, een kwartaaluitgave, met een bestellijst voor jeugd en volwassenen
- De digitale nieuwsberichten (tweewekelijkse mailing)
- Social media

Onderstaande leesvormen worden ook via de website van Passend Lezen ontsloten:

- Braille-A boeken
- Jumboletter
- Voeljeboekje
- Reliëfwerk
- Karaokelezen
- Elektronische boeken
- Samenleescollectie

3.3.6 Kranten en tijdschriften

De collectie kranten en tijdschriften voor volwassenen en jeugd wordt ontsloten via de website van Passend Lezen:

- Audio-cd of streaming
- Daisy-cd of streaming
- Braille
- Grootletter
- Elektronische Kranten en tijdschriften (EKT) (ook via de Daisylezer app)

3.3.7 Reliëfwerk

De totale collectie kaarten en themabanden wordt ontsloten via de website van Passend Lezen en is in een vijftal categorieën ingedeeld:

- Topografische kaarten
- Stadsplattegronden
- Terreinplattegronden ¹⁵
- Bouwkundige plattegronden
- Diversen

Via de website, de tweewekelijkse nieuwsbrief en Tussen de Regels worden afwisselend delen van de collectie extra belicht en worden aanwinsten opgenomen. Regulier verschijnen aanwinstenlijsten via de website, in gedrukte vorm en in braille.

¹⁵ Bij stadsplattegronden moet men denken aan het opdelen van een stad in compartimenten. Voor te stellen is dat een kaart niet té veel details mag bevatten. Dus voortdurend wordt gewaakt om de leesbaarheid in balans te houden.

3.4 Distributiekkanalen voor de collectie

3.4.1 Via Bibliotheekservice Passend Lezen

Bij BPL kan uit de gehele collectie besteld worden, zowel fysiek (op Daisy-cd of gedrukt in braille of grootletter) als via streaming of downloaden. Er kan via Klantencontact besteld worden, of via de website passendlezen.nl in de online catalogus.

Speciaal voor jeugd en jongeren tot 18 jaar (en hun ouders) is via de site van Passend Lezen het onderdeel Superboek beschikbaar.

3.4.2 Via openbare bibliotheken

In de openbare bibliotheken is het aanbod van grootletterboeken (voor volwassenen), e-boeken en commerciële luisterboeken voor een breed publiek aanwezig. In veel vestigingen is een Anders lezen plein (ALP) of Makkelijk lezen plein (MLP, voor jeugd) ingericht, waar specifiek aandacht wordt besteed aan mensen met een leesbeperking. Ook worden aangepaste materialen en leeshulpmiddelen aangeboden. Hierbij is laagdrempelig kennismaken met de diverse mogelijkheden het uitgangspunt. Provinciale serviceorganisaties bieden ondersteuning op dit gebied aan hun bibliotheken.

3.4.3 Passend lezen via de openbare bibliotheek

Ingeschreven lezers (met een leesbeperking) van openbare bibliotheken kunnen toegang krijgen tot de collectie gesproken streamingboeken van BPL, via de website van BPL. Voorwaarde daarbij is de registratie van de lezers d.m.v. de Verklaring Leesbeperking.

3.4.4 Via internet gebruik maken van de collectie

- Via de website van BPL via de online player
- Voor gebruikers van de Orion Webbox, de Plectalk en andere (online) devices
- Via apps (o.a. de Daisylezer)

4 Bronnen

Collectienota Aangepast Lezen 2018-2020 BPL en KB, 2017

Klanttevredenheidsonderzoek BPL Panelinzicht, 2017

Klanttevredenheidsonderzoek BPL Panelinzicht, 2018

Klanttevredenheidsonderzoek BPL Markteffect, 2020

Gevraagd advies aan de Lezersraad op het voorstel samenstelling collectie Kranten en Tijdschriften, 2013

Samenstelling collectie 'Kioskbladen' voor Stichting Aangepast Lezen, 2013. Door de Bladendokter

Ongevraagd advies collectie beleid Aangepast Lezen van boeken, Lezersraad, 2015

Gevraagd advies Lezersraad saneringsbeleid audioboeken Passend Lezen, 2015

Beleidskader Aangepast Lezen 2019-2022 KB, 2018

Gezamenlijk collectieplan: Beleidskader collectiebeleid voor het netwerk van openbare bibliotheekvoorzieningen, 2019

Gevraagd advies van de Lezersraad m.b.t. Collectienota (deel 1-3) 2017

Gevraagd advies van de Lezersraad m.b.t. Reliëf (2020)

KB } nationale
bibliotheek

Bibliotheekservice

Passend Lezen